

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

ZAVOD ZA PRESTAJNAJE KAZNI ZAPORA DOB POLODPRTI ODDELEK SLOVENSKA VAS

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** Polodprti oddelek Zavoda za prestajanje kazni zapora Dob (oddelek).
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** Obsojenci.¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** Uradna zmogljivost oddelka je 70 oseb.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen** dne 15. 10. 2015.²
- ▶ **Skupina za obisk:** en predstavnik varuha (svetovalec Varuha) in ena predstavnica pogodbene nevladne organizacije SKUP – Skupnost privatnih zavodov.
- ▶ **Vsebina obiska:** sprejel nas je pravosodni policist – operativni vodja, kasneje pa ste se obisku pridružila novi vodja oddelka in bivša vodja oddelka. Sledil je ogled bivalnih prostorov in pogovor z zaprtimi osebami, ki so to želele. Po ogledu prostorov v oddelku je bil opravljen tudi zaključni razgovor z novim in bivšo vodjo oddelka.

¹ Z območja sodnega okrožja Maribor, Ptuj, Slovenj Gradec in Celje, ki so bili obsojeni na kazen zapora do petih let, in z območja sodnega okrožja Murska Sobota, če so obsojeni na kazen zapora nad šest mesecev zapora ali jim ostanek kazni po vštetju pripora presega šest mesecev zapora.

² Prejšnji obisk je bil opravljen 8. 5. 2013.

► **Poročanje:** Poročilo o obisku smo po pošti posredovali Generalnemu uradu Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij (Generalni urad URSIKS), Oddelku pa v vednost 5. 11. 2015, skupaj s predlogom, da ga obravnava ter nam v roku 30 dni sporoči svoja stališča; tozadevni odgovor smo prejeli 2. 12. 2015, torej 27. dan po odpremi.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da oddelek lahko še vedno zagotavlja delo velikemu številu zaprtih oseb in vzpodbuja, da tudi v bodoče omogoči delo vsem zaprtim osebam, ki želijo delati in so za delo sposobni,
- da od obsojencev nismo slišali pritožb na račun odnosov zaposlenih oziroma smo slišali le pohvale za vse zaposlene v oddelku,
- da zaradi težav s telefoni, zaposleni zaprtim osebam omogočajo telefonske klice tudi iz pisarn in
- da se obsojencem še vedno omogoča čim večja mera vpetosti v različne aktivnosti (izobraževalne, športne in družabne prireditve).

DPM: predlagamo, da se stene kopalnice, kjer odpada oziroma se lušči omet ustrezno sanira ter da se namesti zaščitne pokrove na talnih odtokih (sifonih). Glede na konstantne težave z odpadanjem ometa v izpostavljeni kopalnici DPM tudi predlaga, da se proučijo možnosti ustreznega zračenja kopalnice in s tem zmanjšanja zadrževanja pare in vlage v kopalnici, kar je lahko eden izmed razlogov težav z odpadanjem ometa.

DPM: predlagamo, da se v oddelku proučijo možnosti postavitve nadstreška, kot je bil postavljen v Odprtem oddelku Puščava, saj kot je DPM prejel pojasnila ob obisku Odprtega oddelka Puščava, so bila za to porabljena le majhna sredstva.³

DPM: predlagamo, da vodstvo oddelka skupaj z odgovornimi v matičnem ZPKZ Dob v dogovoru z družbo Telekom, ki oddelku zagotavlja telefonske govornice oziroma telefonske linije le te uredi tako, da bodo telefoni v Polodprtem oddelku delovali nemoteno.⁴

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da je zavod nemudoma pristopil k sanaciji omenjene kopalnice. Prebelili so stene in ponovno namestili zaščitne pokrove na talne odtoke. Proučujejo tudi možnosti za ustrežnejše zračenje kopalnice (osveščanje uporabnikov o pravilnem zračenju prostora, večji ventilatorji, drugačen sistem prezračevanja,...)

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da bo zavod proučil tehnične in druge možnosti postavitve nadstreška v okviru finančnih možnosti zavoda.

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da je tako vodstvo oddelka, matičnega zavoda kot tudi generalni urad in pristojno sodišče Novo mesto družbo Telekom d. d. opozorilo na slabe telefonske linije. Žal pa gre v tem primeru za tehnične težave, ki so v popolni pristojnosti te družbe in nanjo ne moremo vplivati drugače kot s prošnjami. Kljub temu se je družba Telekom d. d. odzvala na naše ugotovitve in so

³ Ker je obsojencem, ki so nameščeni v drugem in tretjem objektu kajenje dovoljeno le zunaj objektov so to izpostavili kot težavo, ki se najbolj odraža ob slabem vremenu (npr. dež in sneg). V zvezi s tem so izrazili željo, da bi v oddelku prisluhnili njihovim prošnjam, da bi se v bližini teh dveh objektov uredil kakšen nadstrešek, ki bi ga lahko v primeru slabega vremena uporabili obsojenci, ki so kadilci.

⁴ Telefonske klice imajo zaprte osebe možnost prosto opravljati med 6.00 in 23.00 uro, svojci pa jih lahko tudi sami pokličejo v oddelek. Že ob obisku leta 2013 se je veliko zaprtih oseb pritoževalo zaradi slabe telefonske povezave, saj naj bi med opravljanjem klica pogosto šumelo, ropotalo, linija pa naj bi bila večkrat tudi kar prekinjena. Ob tokratnem obisku pa so se vsi obsojenci pritožili, da se že več mesecev težave s telefoni stopnjujejo oziroma velikokrat telefona ni mogoče uporabljati. Glede težav s telefoni je vodstvo oddelka pojasnilo, da ob prijavi težav to redno poročajo oziroma obvestijo pristojno službo Telekom (080 100) ali pa jim preko elektronske aplikacije (tehnicna.pomoc@siol.net) pustijo obvestilo o nedelovanju telefonske linije. Ob obisku smo od vodstva prejeli tudi seznam prijav težav s telefoni od meseca marca naprej, kjer je razvidno, da se napake prijavljajo tudi večkrat mesečno. Zaposleni in tudi obsojenci so nam potrdili, da se delavci Telekoma na prijave težav oziroma motenj na telefonih odzovejo, vendar so te rešitve zgoljčasne, saj se največkrat težave s telefoni odpravijo le za krajši čas (velikokrat le za kakšno uro), potem pa se težave ponovijo. V tem mesecu (oktober) naj bi bil po pojasnilu vodstva oddelka, s strani Telekoma zamenjan del kabla, ki naj bi bil vzrok za težave s telefonskimi linijami, vendar se je to ponovno izkazalo, da temu ni tako oziroma so se težave s telefoni oziroma telefonskimi linijami ponovile - ostale. Zaradi same problematike se pogosto pojavi slaba volja med samimi zaprtimi osebami, poleg vsega pa se obsojencem s tem tudi kršijo zakonsko priznane pravice (75. člen Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij – ZIKS-1), ki jim omogočajo stike preko telefona z domačimi in okolico. Zaposleni povedo, da se obsojencem v nujnih primerih omogočijo, da opravijo klice iz njihovih pisarn, kar je pohvalno, vendar je to samo začasna rešitev, ki ne more pomeniti stalne prakse.

zamenjali še en del kabla, s čimer se je stanje izboljšalo.

DPM: URSIKS smo predlagali, da se predlog oddelka za spremembo hišnega reda čim prej prouči in o njem odloči, oziroma, da se proučijo možnosti uporabe mobilnih telefonov tudi obsojencem oddelka, ki je fizično ločen od zaprtega oddelka ZPKZ Dob (enako kot je to v primerih odprtih oddelkov Ig, Rogoza in Puščava).⁵

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je Generalni urad pred časom že pristopil k spremembam hišnih in dnevnih redov zavodov. Žal so aktivnosti na tem področju zaradi sodelovanja pri pripravi novele Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij ter trenutno priprave predlogov sprememb in dopolnitev določb Pravilnika o izvrševanju kazni zapora, pravilnika o izvrševanju pooblastil in nalog pravosodnih policistov ter pravilnika o količnikih za določitev osnovnih plačil, o kriterijih in merilih za ocenjevanje uspešnosti in rezultatov dela obsojencev ter nagradah mladoletnikov, ki se morajo uskladiti z določbami Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij najkasneje v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi, nekoliko zastale. Vsekakor bomo možnosti uporabe mobilnih telefonov tudi v oddelku proučili čim prej in o predlogu zavoda tudi sprejeli ustrezno rešitev.

⁵ Ena izmed možnosti, ki jo DPM vidi pri rešitvi težav s telefoni oziroma teflonskimi linijami je tudi v tem, da se obsojencem, ki so nastanjeni na oddelku, ki je tudi sicer fizično ločen od zaprtega oddelka ZPKZ Dob, omogoči oziroma dovoli uporaba mobilnih telefonov. Glede tega je vodstvo oddelka pojasnilo, da so tak predlog (možnost uporabe mobilnih telefonov) na Generalni urad podali že pred časom (predlog spremembe hišnega in dnevnega reda naj bi bil podan že pred dvema letoma), vendar o tem še ni bilo odločeno.